

Svět audia

Luxman M-900u: první dojem

autor: Petr Štefek (Svět audia) | 1.10.2014

Měli jsme možnost si exkluzivně vyzkoušet, co umí zbrusu nový koncový zesilovač Luxman M-900u, který měli možnost dosud zkusit jen první zákazníci v Japonsku. Bonbónkem je pak přímé srovnání s odcházejícím koncovým zesilovačem M-800A.

Jako jeden z prvních v Evropě jsem měl možnost poslechnout si, co umí zbrusu nový koncový zesilovač Luxman M-900u, který byl dosud novinkou dostupnou pouze v Japonsku. Tento koncový zesilovač nahrazuje dosavadní top model mezi stereo zesilovači ve firemním portfoliu pod označením M-800A. Pokud by vše zůstalo věrno dosavadnímu přístupu značky Luxman ke koncovým zesilovačům, což znamená práci v čisté třídě A, nebyla by má zvědavost tak velká, jako když uvedu, že nový koncový zesilovač M-900u pracuje v třídě AB.

Máme zde ovšem po dlouhých letech čest s koncovým zesilovačem v třídě AB, který navazuje na modely, jako jsou M-8f či M-70f. Samotné obvodové řešení je samozřejmě zcela jiné. Minulá generace zesilovačů pracujících v třídě A sice přecházela po dosažení určitého výkonu plynule do třídy AB, ale skutečné výkony, které nabízely ve třídě A, byly dostatečné na to, abyste si s tímto faktem nemuseli lámat hlavu. Koncový zesilovač M-800A je na trhu již 8 let, takže nastal čas, podle produktového cyklu Luxmanu, nahradit jej vyspělejší (záměrně neříkám novějším) modelem, který bude reprezentovat značku dalších minimálně 8 let.

První, co vás na koncovém zesilovači Luxman M-900u zaujme, je jeho provedení, které je opravdu a bez nadsázky dokonalé. Mnoho výrobců se snaží dodat svým výrobkům punc exkluzivity tím, že je sestaví z poctivých plátů broušeného hliníku. Luxman jde v tomto ohledu ještě mnohem dále, protože povrchová úprava je dotažena k dokonalosti vypalovaným lakem a průhledným lakem na leštěné svrchní části skříňe s větracími otvory. Skříň zesilovače se zdá naprosto rigidní a máte pocit jednolitého kvádrů, neboť šasi se nemá tendenci ani v nejmenším náznaku kroutit. Větracích otvorů je mimochodem u koncového zesilovače M-900u dvojnásobek oproti odcházejícímu modelu M-800A. Zaujmu i velké VU metry, které jsou umístěny mimo středovou osu na pravé straně čelní stěny a informují o tom, jak daleko má zesilovač do nástupu limitace, což je velmi praktické.

Luxman M-900u je v mnoha ohledech návratem ke kořenům firemní filosofie, která v případě dělených zesilovačů téměř vždy v posledních letech stavěla na třídě AB (při výletu hlouběji do historie ovšem zase nalezneme špičkové koncové zesilovače M-05/06/07 pracující ve třídě A), která byla podpořena vyšším klidovým proudem a prvních několik wattů tak bylo s

železnou pravidelností k dispozici v třídě A. Zvuk firemních zesilovačů v třídě A je silně návykový a po zkušenostech s poslechem děleného zesilovače série 800 jsem byl na pochybách, zda je opětovný přechod k třídě AB dobrým krokem. Na druhou stranu, vlajkové monobloky B-1000f k 80. letému výročí firmy pracovaly také v třídě AB a jejich zvuk byl a stále je naprostou špičkou. Dnes už jsou mimo výrobní program, ale ke 100. letému výročí bude vlajková série znova uvedena. Zajímavostí v tomto ohledu je, že hlavní inženýr zodpovědný u Luxmanu za vývoj výroční série, si musí všechny komponenty koupit z vlastní kapsy. Jde spíše o gesto, ale také nenápadně naznačuje skutečnost, že Luxman to myslí nejen se svou výroční sérií opravdu vážně.

Je škoda, že v době testu nebyl k dispozici i nový předzesilovač Luxman C-900u a museli jsme si vystačit „jen“ se starším modelem C-800f. Tento předzesilovač ovšem v žádném případě není žádným ořezávkem a v rámci celého řetězce jej lze jen stěží označit za slabý článek. V praxi i partnerství mezi předzesilovačem C-800f a koncovými zesilovačem M-900u fungovalo na jedničku. Luxman M-900u má k dispozici 150 W (prvních 12W je k dispozici v čisté třídě A) na kanál při 8 Ohmech a 300 W na kanál při 4 Ohmech. Pokud nemáte hluboko do kapsy, můžete provozovat dvojici těchto koncových zesilovačů v BTL (můstkové zapojení) mono módu, který vám naservíruje rovných 600 W na kanál při 8 Ohmech. Toto zapojení má ovšem i jednu nevýhodu, která spočívá v tom, že např. damping faktor (710) zesilovače se v tomto případě nenásobí dvěma, ale rovnou dvěma dělí. Čisté monobloky jsou v tomto ohledu pak lepší volbou.

Dominantou vnitřního uspořádání příhradového šasi je jednoznačně velký transformátor EI (oddělená jádra s vlastním vinutím) s kapacitou 1 250 VA doplněný o 4 kondenzátory s celkovou filtrační kapacitou 80 000 uF. Každý koncový stupeň využívá jako aktivních prvků bi-polární tranzistory, kterých je přítomno 8 párů na každém koncovém stupni v zapojení push-pull (v konfiguraci 4 Parallel-Push-Pull x 2). V tomto má Luxman neúprosný řád, který diktuje osazení koncových stupňů podle ceny a výsledného výkonu (M-600A = 4 páry bi-polárů, M-800A = 8 párů bi-polárů, L-590AX = 3 páry bi-polárů). Celkové harmonické zkreslení (THD) v referenčním frekvenčním rozsahu 20 Hz – 20 kHz podle výrobce nikdy nepřesahuje 0,1 %, což je velmi dobrá hodnota, byť se někteří výrobci mohou pochlubit o něco lepšími výsledky. Na palubě zesilovače je také obligátní firemní obvodové řešení ODNF v poslední verzi 4.0. Luxman M-900u má hmotnost 48 kg a pro jeho stěhování je tedy potřebné si přizvat kamaráda nebo stěhovací službu.

Luxman M-900u vs. M-800A - přímé srovnání

Pojďme ke kvalitě zvuku, která je tím nejdůležitějším prvkem v této zkrácené recenzi, kterou považujeme spíše za první poslech. Osobně nemám příliš rád recenze autorů, kteří jsou schopni po několika hodinovém poslechu v hifi studiu vyhlásit definitivní výsledek a to, zda je ten či onen produkt dobrý či špatný. V této cenové kategorii je to totiž téměř nemožné. Vstupuje zde do hry příliš mnoho proměnných od psychického rozpoložení až po jiné akustické poměry ve využitě místnosti. Pro finální soudy je nutné mít daný produkt doma a nějakou dobu s ním skutečně „žít“ ve známém prostředí a testovat na známých nahrávkách a

ve známém řetězci, kde již s jistotou víme, jaké jsou jeho přednosti i nedostatky. Berte proto tento článek nikoli jako finální recenzi, ale spíše jako první poslech, kterému autor věnoval dvě odpoledne v relativně známých podmínkách hifi studia Navratil Audio.

Luxman M-900u jsem poslouchal v doprovodu již několikrát zmiňovaného předzesilovače C-800f a CD/SACD přehrávače Luxman D-08. Kabeláž obstaral Crystal Cable (reproduktorové kabely a XLR interkonekt mezi předzesilovačem a koncovým zesilovačem) a Neyton Frankfurt NF (XLR interkonekt mezi přehrávačem a předzesilovačem). Síťová kabeláž byla opět Neyton Frankfurt AC ve spojení s Isotek Aquarius EVO3 a Isotek Syncro. Jako referenční reproduktory posloužily Franco Serblin Accordo a také Sonus Faber Olympica II. Všechny ze zmíněných komponent dlouhodobě znám, nebo jsem byl případně jejich vlastníkem, nebo je stále vlastním. Akustické prostředí a podmínky havířovského studia Navratil Audio za léta již také důvěrně znám, takže nic nebránilo tomu vytvořit si na nový koncový zesilovač vcelku objektivní pohled.

Od prvních tónů je zřejmé, že nabířované nahrávky zní přes Franco Serblin Accordo s větší kontrolou a podkreslením hlubokých tónů, které jsou natolik úderné a prokreslené, že z toho až mrazí. Malé „budky“ hrají téměř na hranici svých možností. Renaud Gracia Fons hraje na svůj pětistrunný kontrabas jako o život a každý tón vnáší do místnosti neskutečné množství energie. Malé Serblinovy reprosoustavy samozřejmě spíše přesně ukazují chvění strun a zvuk z nich vycházející než samotné tělo nástroje, které zůstává díky absenci nejnižších oktáv skryto. Pokles na nízkých frekvencích je pro zachování rychlosti a rozlišení prostě u reprosoustav Accordo rychlý a nesmlouvavý. Doplňte však tyto reprosoustavy o jeden či

nejlépe rovnou dvojici špičkových subwooferů a máte rázem reprodukcí systém, který může nejednoho majitele „miliónových“ reprosoustav exotických konstrukcí uvést do značného smutku. V tomto případě ovšem absence dedikované basové jednotky nevádí a výsledek má díky Luxmanu M-900u i přesto energii, které vedle stojící koncový zesilovač M-800A nedosahoval.

Přesedlání na klasickou hudbu a mnou důvěrně známé nahrávky Juiliana Carmignoly přinášejí nečekané množství nových informací. Luxman M-900u je jednoznačně transparentnější a tonálně vyrovnanější než jeho předchůdce. Konstrukce prostorové scény pracuje s tělesy menšího orchestru v prostoru s naprostou samozřejmostí. Pokud M-800A zobrazoval do hloubky spíše vrstvy, v kterých se dění odehrávalo, pak Luxman M-900u tyto limity nemá a pracuje se zvukem svobodněji a zároveň s větším důrazem na jednotlivé detaily. Výsledný zvuk je ovšem velmi homogenní a Luxman neruší chirurgicky přesným vyzněním. Doznívání neamplifikovaných nástrojů je přesné, ani ne moc dlouhé a ani moc krátké, je prostě takové, jaké má být. Podobně je to u zobrazení témbu jednotlivých nástrojů. Mým prubířským kamenem obvyklé bývá čembalo nebo forte piano, na jehož vyznění jsem extrémně náročný a pokud nabudu dojmu, že hraje spíše syntetizátor než klasický akustický nástroj, je vše špatně. Zde obstál koncový Luxman na výbornou, byť jsem měl poněkud obavy, že díky větší transparentnosti než u předchůdce by mohl mít tendence právě k této umělosti.

Zesilovače Luxman v třídě A mají občas tendenci romantizovat vyznění skladeb více, než by bylo záhodno, byť se to většině posluchačů (včetně mě) líbí. M-900u se v tomto ohledu posunuje dále a jde o zesilovač, který maximálně transparentním způsobem s tonální

vyrovnaností podává vše, co od svého digitálního nebo analogového zdroje dostane. V tomto případě byl oním zdrojem Luxman D-08, který přes tento koncový zesilovač servíruje své „gramofonové“ basy s ještě větším nasazením než obvykle. Zcela přesně zde vyniká zvuková holografie, která spojením Serblinů a Luxmanů vzniká. Než přejdeme na spojení tohoto koncového zesilovače se sloupovými Sonus Faber Olympica II, musím zmínit ještě jednu důležitou věc, kterou kriticky nemohu opomenout. Obětování čisté třídy A přináší o malinko „šustivější“ nejvyšší frekvence, než je tomu u koncového zesilovače M-800A. To je způsobeno nejen pracovní třídou AB, ale také tím, že celkově je nový koncový zesilovač podstatně transparentnější než jeho předchůdce. Pokud bych výsledek nějakým způsobem měl kvantifikovat, a berte jej proto prosím s rezervou, pak musím říci, že Luxman obětoval 5 % hladkosti středových a výškových frekvencí, aby získal o desítky % lepší celkové výkony v oblasti transparence, prostorového zobrazení i kontroly nejnižších tónů. Nelze tedy ani s jistotou říci, že jde o kompromis, ale spíše o reálné vykročení směrem k oblastem, které těmto cenovým relacím zůstávaly dosud skryty.

Při přechodu na Sonus Faber Olympica II mě napadlo hned po první skladbě, že je to snad poprvé, kdy jsem tyto reproduktory schopen bez nervózního poposedávání poslouchat. Nebyl jsem nikdy velkým sympatizantem této nové série, ale jak je vidět, vše bylo způsobeno především amplifikací, kdy Olympica II potřebuje opravdu silný a velmi transparentní zesilovač, aby vám vykouzlila na tváři úsměv. Rozlišení nejvyšších frekvencí a hlavně razance a kontrola ve spodních oktávách napovídá tomu, že toto partnerství skutečně a hlavně harmonicky funguje. Velká tělesa mají zvuk prokreslený až do spodních oktáv a neprojevuje se zde jakási zakulacenost a nekonkrétnost, která byla patrná ve spojení s „áčkovým“

předchůdcem. Podobný „drive“ jsem u Luxmanu naposledy slyšel u koncového zesilovače Luxman M-7f, který také pracoval v třídě AB, ale na transparentnost a schopnost pracovat s prostorovými informacemi nahrávky nebo barvami nástrojů hledí samozřejmě s uctivým odstupem.

Nad reprodukčním řetězcem s koncovým zesilovačem M-900u nemusí ohrnovat nos ani posluchači rocku, metalu či elektroniky. Limity, které chtěl nechtěl měl jeho předchůdce, jsou zdárně odstraněny a nově přichozímu je zcela jedno, zda si na něm zařadíte s Dream Theater nebo Daft Punk. Neměl jsem bohužel možnost vyzkoušet koncový zesilovač s opravdu plnorozsahovými špičkovými reproduktory, ale troufám si odhadnout, že Luxman by do úzkých nezahnaly ani opravdu velmi náročné reprosoustavy díky jeho schopnostem pracovat stabilně až do zátěže 1 Ohmu. Luxman M-900u ukazuje dynamiku nahrávek podstatně rozvinutějším způsobem než starší M-800A a dokáže si také lépe pohrát s jemnými dynamickými kontrasty. Celkový dojem z nového koncového zesilovače je vskutku pozitivní. Je to jeden z těch výrobků, kde nemusíte hluboce zkoumat mezigenerační rozdíly, prostě je slyšíte od prvních chvil. V kontextu výkonů Luxmanu M-900u jsem velmi zvědavý na jeho výkony ve spojení s dedikovaným předzesilovačem C-900u a zbrusu novým přehrávačem D-08u. Pokud půjde Luxman stejným směrem také u nové série 700 Ultimate, která nahrazuje starší sérii 600, rozhodně se máme na co těšit.

Vyplatí se jít a okamžitě upgradovat, pokud již vlastníte dělený zesilovač série 800? Na tuto otázku není zcela jednoznačná odpověď. Získáte téměř ve všech oblastech opravdu podstatně navrch, ale malé mušky pod mikroskopem hnidopicha najdete (viz. nejvyšší

frekvence). V ještě zaplatitelném high-endu, kvůli kterému nemusíte prodávat své příbuzné do otroctví nebo mít to štěstí a být milionářem, je Luxman M-900u jedním z těch koncových zesilovačů, které bych si opravdu přál mít doma. Cena byla distributorem stanovena na baťovských 399 800 Kč s DPH. Jestli se podobná částka vložená do zesilovače vyplatí či nikoli, nechávám na zvážení každého potenciálního zájemce.